

Zolczer Péter

Nyelvtanulási stratégiák (2. rész)

Előző cikkünkben Benny Lewis nyelvtanulási stratégiájáról írtunk, melynek lényege, hogy a nyelvtanulás közbeni akadályok legfőbb oka a rossz vagy épp nem létező motiváció. Benny arra is felhívja a figyelmet, hogy a nyelvtanulás körül rengeteg olyan tévhit kering, melyeket nyugodt szívvel figyelmen kívül hagyhatunk (pl. nyelvi adottság, rossz memória, stb.).

Timothy Doner, csakúgy mint Benny Lewis, egy poliglott. Tim a legfiatalabb többnyelvű, összesen 23 nyelven beszél. Egy 2014-es, saját nyelvtanulási stratégiájáról szóló előadását azzal kezdte, hogy elmondta, a sajtó rendkívüli mértékben felfigyelt rá, de már néhány interjú után azt érezte, hogy cirkuszi bolondot csináltak belőle, mivel semmi mást nem kértek tőle, mint hogy mondjon pár mondatot különböző nyelveken. A lényegre, hogy miért és hogyan tanulta meg ezt a sok nyelvet, senki sem volt kíváncsi. Tim azonban azt mondja, hogy a nyelvtanulás a mierttel és a hogyannal van leginkább összefüggésben. Sok ismerőse megkérdezte már tőle, miért tanul idegen nyelveket Amerikában, ahol szinte mindenki beszéli az angolt. Tim erre mindig azzal válaszol, hogy azért tanul nyelveket, mert szeret nyelveket tanulni, élvezni a nyelvtanulás folyamatát már az első lépéstől kezdve. Ez az a pont, ahol Tim Doner és Benny Lewis közös nevezőre találnak. Mindketten hangsúlyozzák a motivációt, mely szerintük akkor lehet igazán erős, ha nem (csak) egy külső tényező váltja ki (pl. kötelező nyelvtanulás az iskola vagy a munka miatt), hanem belülről fakad. Mindkét poliglott szerint akkor tudunk igazán hatékonyan nyelvet tanulni, ha belső motivációnk hatására örömmel is nyerjük a nyelvtanulás folyamatában.

A fő mozgatórugón kívül Tim és Benny másban is megegyeznek, már ami a személyre szabott nyelvtanulási stratégiát illeti. Ez pedig nem más, mint belemerülni az élő, aktív nyelvhasználatba, már a nyelvtanulás kezdetétől fogva. Tim 15 éves volt, mikor feltöltött egy videót a youtube-ra, melyen arabul próbált meg beszélni. Ez indította be nála a nyelvtanulás iránti rendkívüli érdeklődést, ugyanis rengeteg visszajelzést kapott a videóra megjegyzések formájában, melyek között nagyon sok

tanács is volt a kiejtés, nyelvtan vagy épp a szóhasználat finomítását illetően. Tim tehát anyanyelvi nyelvtanárokra lelt a youtube segítségével, minek hatására a nyelvtanulás számára egy individuális elfoglaltságból egyszerűen egy mások által is nyomon követhető, és ami a legfontosabb, befolyásolható tevékenységgé alakult.

Timtől legtöbbször azt kérdezik, hogy miként nem keveri össze azon nyelvek szavait, melyeken egyszerűen tanul. A poliglott szókinccsfeljesztő módszere viszonylag egyszerűen leírható. A szavakat nem „elszigetelt” fogalmakként próbálja megjegyezni, hanem szinte kivétel nélkül megpróbál hozzájuk olyan kontextust rendelni, melyet még ha akarna sem tudna elfelejteni. Tim egy nagyon egyszerű példán magyarázza módszerét. Tegyük fel, hogy becsukott szemmel elképzeli, amint sétál a Union Square parkban, az egyik kedvenc helyén. A park minden egyes pontjához, amelyik élesen él a fejében, Tim hozzárendel egy idegen szót. Pl.: Sétálok a parkban. A sétálni japánul *iku*. Egy kicsit tovább megyek, majd jobbra fordulok, ahol inni tudok a szökőkútból. Inni japánul *nomu*. Közvetlenül előttem fákat látok, amelyeket kivághatok. Vágni japánul *kiru*. Ezzel a módszerrel Tim nagyon gyorsan és nagyon hatékonyan tud új szavakat tanulni, és mivel különböző kontextusokhoz különböző nyelveket társít, így az adott nyelvek szavai sosem keverednek össze. (Erre a koncepcióra épít a *memrise* online szókinccsfeljesztő szoftver is; elérhető: www.memrise.com.)

Tim szerint a nyelvtanulás folyamatának talán legérdekesebb része az, hogy a rengetegféle elérhető módszer közül kedvünkre csemegézhetünk és kísérletezhetünk, amíg meg nem találjuk azt, amelyik az adott nyelv elsajátításához számunkra a leghatékonyabb. Tim előadását egy Nelson Mandela idézettel zárja, mely éppen elég gondolatébresztő ahhoz, hogy cikkünk végén is jelezze egyben: „Ha olyan nyelven szólsz egy emberhez, amelyet ért, azt az eszével érti. Ha a saját nyelvén szólsz hozzá, az eljut a szívéig.”

FORRÁSOK:

1. Timothy Doner, Breaking the language barrier at TEDxTeen 2014, elérhető: <https://www.youtube.com/watch?v=xNmf-G81Irs>.

se terén elmondható, hogy az elemzett tankönyvek minden fejezetében található egy-egy feladat, amely az angol-szász kultúra és a nyelvtanulók saját kultúrája között különbségek és hasonlóságok tudatosítását segíti. Azonban a sztereotípiák leküzdésére és a más kultúrák iránti toleranciaküszöb növelésére a vizsgált módszertani segédanyagok szinte egyáltalán nem ösztönzik használóikat.

Összegezve a leírtakat megállapíthatjuk, hogy a *New Opportunities Pre-Intermediate* és *Intermediate* tankönyvcsoomagok az IKK csupán néhány aspektusának fejlesztésében nyújtanak alapos segítséget az őket használó tanároknak és nyelvtanulóknak. Ezért lenne fontos, hogy a vizsgált taneszközt alkalmazó pedagógusok tudatosítsák az említett hiányosságokat, és tanóráikon az IKK „elhanyagolt” összetevőinek elsajátítása érdekében más segédanyagokat (pl. autentikus anyagokat, tematikus tankönyveket, stb.) is használjanak.

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM:

- HARRIS, M. et al., 2006. *New Opportunities Intermediate Student's Book*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- HARRIS, M. et al., 2006. *New Opportunities Pre-Intermediate Student's Book*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- Közös Európai Referenciakeret: nyelvtanulás, nyelvtanítás, értékelés. 2002. [online]. [cit. 2014-09-03]. Retrieved from: <http://www.nyak.hu/nyat/doc/ker_2002.asp>.
- MUGGLESTONE, P. 2006a. *New Opportunities Intermediate Teacher's Book*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- MUGGLESTONE, P. 2006b. *New Opportunities Pre-Intermediate Teacher's Book*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- REID, E. 2014. *Intercultural Aspects in Teaching English at Primary Schools*. Frankfurt am Main: Peter Lang Edition, 2014.135.
- REILLY, P. et al. 2006. *New Opportunities Pre-Intermediate Language Powerbook*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- SHARMAN, E. et al. 2006. *New Opportunities Intermediate Language Powerbook*. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
- VAN EK, J.A. – TRIM, J.L.M. 1998. *Threshold 1990*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998, 184.